

TILVÆKST Salgsafgrøder nr. 28

Indhold

- **MARK**
 - Aktuelt i marken
- **SORTSUDBYTTER**
 - Sortsudbytte i havre 2023
 - Sortsudbytte i ærter 2023
 - Sortsudbytte i hestebønner 2023
- **REGLER OG TILSKUD**
 - Udsættelse af gylle
 - Overvej brak på "upraktiske" steder
 - Bioordningen 'Miljø- og klimavenligt græs' 2023
 - Øget tilskud til bestøverbrak i 2024
 - Destruktion af efterafgrøder
 - Få styr på kemilageret med KemiTjek
 - Send din sprøjtejournal
 - Du kan indberette gødningsregnskab nu
- **ARRANGEMENTER OG KURSER**
 - Spotsprøjtning i praksis

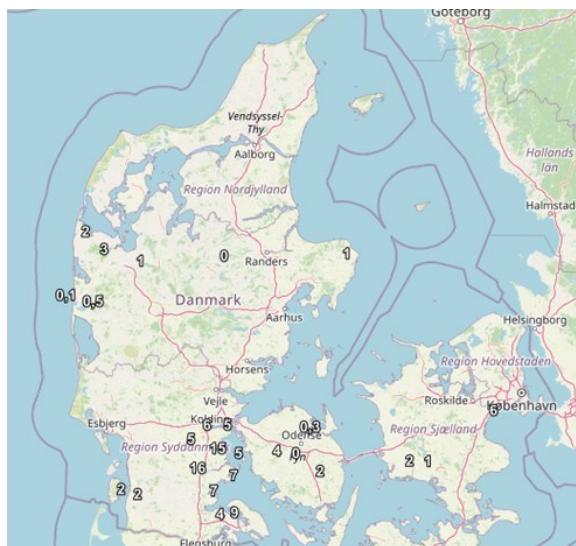
MARK

Aktuelt i marken

Af planterådgiver Susanne Frydendal Nielsen

Bladlusene nyder det lune vejr. Derfor er der en del lus i de lune egne og i tildigt sået vintersæd. Figur 1 viser denne uges registreringer, der registreres i udvalgte marker, hvor der forventes en rimelig risiko for bladlus. Det er derfor ikke en selvfølge, at en høj registrering nær dig er ensbetydende med lus i dine marker. Der bør ikke bekæmpes lus, før du har konstateret bladlus på mere end 2-3% af planterne OG planterne har mindst 3-4 blade. Behandling før dette stadium giver en falsk tryghed, da virkningen er aftaget inden de betydende angreb sker.

Mulige midler og doser ses i tabel 1.

Figur 1 Data fra registreringsnettet for bladlus i tidligt sået vinterhvede. Tallene indikerer hvor der registreres samt hvor mange procent vinterhvedeplanter der var bladlus på i uge 40. Registreret mandag-tirsdag. Kilde: SEGES.

Tabel 1 Midler, doser, priser til bekæmpelse af lus i vintersæd

Løsning	Anbefalet dosis, l/kg/ha	Vejledende pris, kr./ha, ved anbefalet dosis	Maks. antal gange i vintersæd
Kaiso	0,05 - 0,075	48-72	1
Sorbie	0,05 - 0,1	31-61	1 gang efterår og 2 gange forår.
Teppeki *	0,08 - 0,1	102-128	2 gange dog kun 1 gang i vinterbyg

*Teppeki må tidligst anvendes i vækststadiet 21 (1. sideskud synlig). Den virker i op til 4 uger og har mindre risiko for resistensudvikling.
 Lamdex er udeladt, da den i efteråret kun må anvendes til og med vækststadiet 12 (2. blad helt udfoldet).

Sortsudbytter

Sortsudbytte i havre 2023

Af planterådgiver *Susanne Frydendal Nielsen*

Spredningen har været større i Esbjerg end i både Skive og landsgennemsnittet, men overordnet set er rækkefølgen den samme på lokaliteterne. Delfin gav det mindste merudbytte for svampebekæmpelsen, men den og Scotty skiller sig også ud med de laveste sygdomsdækninger. Ingen af sorterne døjede med lejesæd (data ikke vist).

Tabel 2 Sortsudbytter og kvalitetsparametre i havre 2023. Kilde sortinfo.dk

	Kerneudb.(fht)			Kerne-udbytte (hkg/ha)	Merudb. for svampebek (hkg/ha)	Hektoliter-vægt (kg/hl)	Meldug dækning (%)	Bladplet dækning (%)	Stråelængde (cm)	Havre-nematoder 1&2
	Gennemsnit	Skive	Esbjerg Ø							
Blanding	100	100	100	71,3	7,9	50,3	9	2,8	75	
Scotty	102	99	105	72,4	6,4	50,1	0	2,6	78	
Delfin	100	102	100	71,4	3,9	49,5	0	1,6	75	Modtagelig
Symphony	100	98	100	71,4	7,9	49,8	15	4,6	76	Modtagelig
Caddy	96	98	94	68,2	9,4	48	23	3,9	74	
Dominik	95	96	96	67,8	9,5	49,1	19	1,6	68	Resistent
Lion	94	95	94	67,1	8,2	50,3	15	3,9	71	Modtagelig
WPB Oskar	94	96	93	67,2	7,1	48,8	3,6	5	72	Modtagelig
LSD*	5	-	-	3	ns	2	-	-	-	-

*LSD er den forskel der skal være for at to resultater er statistisk forskellige.

Blandingen bestod af Caddy, Delfin, Symphony.

Sortsudbytte i ærter 2023

Ærtesorten Orchestra havde det højeste udbytte og proteinindhold i år. Orchestra skuffede sidste år med udbytte tal på 99, men har ellers ligget højt de år den har været i landsforsøgene. Data fra tidligere år ses i **TILVÆKST Salgsafgrøder nr. 29 2022**. Greenways udbytte er også i toppen sammen med referenceblandingen, mens de øvrige sorter ligger under forholdstal 100.

Tabel 3 Sortsudbytter og kvalitetsparametre i ærter 2023. Kilde sortinfo.dk

	Kerneudbytte fht		Kerneudbytte (hkg/ha)	Råprotein i tørstof (%)	Tusindkornsvægt (g)	Modenhed (dato for)	Afgrødehøjde ved høst (cm)	Lejesæd (kar. 0 - 10)	Frøfarve
	Gennemsnit	Holstebro							
Blanding,markært	100	100	39,5	21,9	254	29-07	54	2,9	
Orchestra	109	109	43,1	23,3	276	29-07	53	3,3	Gul
Greenway	102	105	40,4	21,2	287	29-07	48	3,1	Grøn
Kameleon	99	98	39,1	22,2	259	29-07	50	3,5	Gul
Manager	98	94	38,7	22,3	234	29-07	51	3,4	Gul
Bagoo	94	85	37,3	22	213	29-07	58	3,3	Gul
Ingrid	93	92	36,8	21,8	275	29-07	53	2,5	Gul
LSD*	7	-	3	1	13	-	-	-	-

*LSD er den forskel der skal være for at to resultater er statistisk forskellige.

Blandingen bestod af: Bagoo, Greenway, Kameleon, Ingrid

Sortsudbytte i hestebønner 2023

Fokuspunkter til valg af hestebønnesort er udbytte, tidlig modenhed og lav sygdomsangreb. Alle sorterne ligger højt og ingen er signifikant forskellige fra referenceblandingen. Sygdomsangrebene har ikke været store, for rust og chokoladeplet lå dækningen på 0-1 % for alle disse sorter (data ikke vist) mens bladplet angrebene ligger på 2-8 % dækning. Apollo var mest angrebet mens Lynx havde mindst angreb med 2 %.

Tabel 4 Sortsudbytter og kvalitetsparametre i hestebønner 2023. Kilde sortinfo.dk

	Kerneudb. (fht)		Kerneudbytte (hkg/ha)	Råprotein i tørstof (%)	Tusindkornsvægt (g)	Modenhed (dato for)	Planteøjde (cm)	Lejesæd (kar. 0-10)	Bladplet (% dækning)
	Gennemsnit	Holstebro							
Blanding	100	100	50,7	28,7	492	05-09	82	0,3	4
Stella	105	107	53,4	29,6	528	05-09	82	0,3	5
Apollo	103	101	52	28,7	535	08-09	84	0,6	8
Capri	101	98	51,2	29,3	486	05-09	88	0,7	5
Lynx	101	104	51,2	28,4	475	05-09	79	0,3	2
Daisy	99	98	50,2	30	489	04-09	85	0,6	6
LSD*	8	-	4	1	44	-	-	-	-

*LSD er den forskel der skal være for at to resultater er statistisk forskellige.

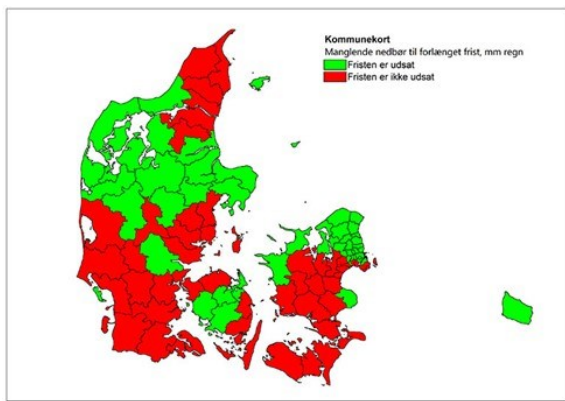
Blandingen bestod af Daisy, LG Stego, Lynx, Stella

REGLER OG TILSKUD

Udsættelse af gylle

Normalt er fristen for udbringning af flydende husdyrgødning og flydende affald den 1. oktober, men megen regn kan forlænge fristen til den 15. oktober. På figur 2 ses hvilke kommuner der har forlænget fristen i år.

Vores anbefaling er at undlade at udbringe husdyrgødning nu, hvis din lagerkapacitet ikke presser dig til det. Kørsel i marken på nuværende tidspunkt vil ikke alene efterlade store køreskader, det vil også resultere i husdyrgødning som ikke vil blive udnyttet tilstrækkeligt.

Figur 2 Kommuner med forlænget frist til 15. oktober er markeret med grøn. I de kommuner, der er markeret med rød, er fristen 1. oktober. Publiceret d. 27. september 2023 af miljøstyrelsen.

Overvej brak på "upraktiske" steder

Af planterådgiver Susanne Frydendal Nielsen

Kravet om 4 % brak fortsætter næste år. Det må gerne ligge samme sted, som det har været i år, og det må også flyttes til nye arealer. Slåningsbrak 2024 må IKKE ligge på arealer, hvor der var efterafgrøder i 2023. Blomsterbrak og bestøverbrak 2024 må gerne ligge på arealer med efterafgrøder i 2023.

En mark med brak i 2024 må IKKE behandles med pesticider i HELE kalenderåret 2024. Det betyder, at hvis du har et areal, hvor du ønsker at etablere blomsterbrak i 2024, hvor en nedvisning er ønsket, så SKAL det udføres i 2023, men det er ikke tilladt hvis marken i 2023 er tilmeldt som brakareal.

Med denne indflyvning vil vi lægge op til at udnytte både slåningsbrak og blomsterbrak strategisk, og måske på de upraktiske arealer. Rigtigt mange plantebeskyttelsesmidler har 2 m afstandskrav til f3, veje, stier, beboelse og offentligt arealer. Placeres brakken i sådanne bræmmer, mindskes markens areal en smule, men hele markarealet kan til gengæld behandles med svampemidler, ukrudtsmidler osv. Vær opmærksom på, at disse striber ikke må nedvisnes med glyphosat jf. midlets godkendelse.

Bioordningen 'Miljø- og klimavenligt græs' 2023

Af planterådgiver Susanne Frydendal Nielsen

Marker tilmeldt bioordningen 'Miljø- og klimavenligt græs' skal overholde alle støttebetingelser hele kalenderåret, og der må hverken nedvisnes eller jordbehandles i dette kalenderår.

Med den nye CAP-reform 2023, som sætter rammerne for arealtilskud og andre arealstøtteordninger i perioden 2023-2027, har Landbrugsstyrelsen introduceret flere forskellige ordninger under betegnelsen "Bioordninger".

Der findes især 3 bioordninger som er aktuelle at forholde sig til. Blandt disse bioordninger er der særligt én støtteordning 'Miljø- og klimavenligt græs', som er søgt til en del græsmarker. Ordningen kan søges til græsmarker, omdrift eller permanent græs, som er ældre end to år. Tilskudssatsen til ordningen forventes i 2023 at blive 1.650 kr. pr. ha efter regulering (+ grundbetalingsstøtten, ca. 1900 kr./ha).

I bioordningen er der defineret en række krav, som skal overholdes hele kalenderåret for at arealet er støtteberettiget efter ordningen. Blandt disse krav er bl.a., at plantedækket skal opretholdes hele kalenderåret, og arealer tilmeldt ordningen må således ikke jordbehandles eller nedvisnes her i efteråret. Skal marken på ny tilmeldes ordningen i 2024 må der således heller ikke jordbehandles eller nedvisnes i foråret 2024. Skal marken derimod omlægges (og ud af ordningen) i foråret 2024, må du nedvisne og jordbehandle efter de gældende regler herfor.

Nedvisner du græsmarken her i efteråret, er den derfor ikke berettiget til tilskud efter bioordningen 'Miljø- og Klimavenligt græs' i år.

For bioordningerne 'Ekstensivering med slæt' og 'Biodiversitet og bæredygtighed' gælder de samme regler som

beskrevet ovenfor mht. nedvisning mm.

Øget tilskud til bestøverbrak i 2024

Af planterådgiver Susanne Frydendal Nielsen. Kilde Landbrugsstyrelsen

Landbrugsstyrelsen forventer at udvide bio-ordningen Biodiversitet & bæredygtighed med et nyt tillæg fra 2024 til etablering og fastholdelse af bestøvervenlige blomster på landbrugsarealer. Ønsket med tillægget er at forbedre fødegrundlaget for de bestøvende insekter.

Vi forventer, at tillægget bliver på 1.500 kr. pr. ha. Der er tale om et tillæg til basistilskuddet under bio-ordningen biodiversitet & bæredygtighed på 2.740 kr, som kommer oven i grundbetalingen på 1900 kr.

Hvis tillægget bliver godkendt i den danske CAP-plan, så kan du søge tillægget fra 2024. Tillægget tildeles alene til arealer med bestøverbrak, som enten allerede er etableret fra 2023 samt til nyetablerede bestøverbrakmarker i 2024. Tillægget forventes at kunne gives i alle år fremefter. Tillægget kan opnås på arealer, der har været i omdrift året forinden (dog maks. 50% af dit samlede areal). Dette for at sikre en effekt af at omdanne produktionsarealer i omdrift til formål for bestøvende insekter.

Vi forventer, at du kan søge tillægget i alle år, hvor arealet opfylder kravene til bestøverbrak. Ligeledes skal arealet leve op til de generelle kriterier fastsat i bio-ordningen biodiversitet & bæredygtighed.

Læs mere på Landbrugsstyrelsens hjemmeside.

Destruktion af efterafgrøder

Af planterådgiver Susanne Frydendal Nielsen

Vi har i **TILVÆKST Salgsafgrøder nr. 25** skrevet om, hvornår der må jordbearbejdes og hvornår der skal være jorddække, men inden længe rammer vi 20. oktober som er destruktionsfristen for alle efterafgrøder, på nær græs i majsmarker og alternative kvælstoffikserende efterafgrøder.

Det betyder, at efterafgrøderne må nedvisnes efter 20. oktober, men det er et krav, at der opretholdes jorddække frem til 2. februar på JB 1-4. Jorddækket kan f.eks. være levende eller visnede planterester, stub, ukrudt spildkorn jævnt fordelt over marken.

Det bliver altså først muligt at nedpløje pligtige, husdyr- og målrettede efterafgrøder på sandjord (**JB 1-4**) fra 2. februar.

For efterafgrøder på **JB 5-11** stopper kravet om jorddække 20. oktober og jordbearbejdningsforbuddet gælder ikke efterafgrødemarker. Det vil sige, du efter 20. oktober må jordbearbejde på arealer med efterafgrøder på JB 5-11.

For arealer med udlæg af efterafgrøder i majs, må efterafgrøderne først destrueres 1. marts og arealer med alternativet kvælstoffikserende efterafgrøder må først destrueres fra 1. februar 2024.

Få styr på kemilageret med KemiTjek

Af SEGES

Benyt mobilens kamera som stregkode-scanneren i appen KemiTjek, så kan du nemt registrere stregkoden på pesticidemballagen og straks få at vide, om det fortsat er lovligt at opbevare og anvende produktet. Resultatet vises med letforståelige grønne, gule, lyserøde og mørkerøde farvekoder. Med appen har du styr på dit lager, og du kan nemt tilføje nye produkter og gøre status over det.

KemiTjek opdateres løbende med oplysninger fra Middeldatabasen.dk, hvilket sikrer, at informationerne altid er ajour med nyeste lovgivning.

Hvis du har både FarmTracking og KemiTjek, vil dit pesticidlager i KemiTjek automatisk blive nedjusteret, når du registrerer opgaver i FarmTracking. På den måde er du sikker på, at dit lager altid stemmer med din oversigt i

KemiTjek.

KemiTjek kan benyttes gratis frem til og med 31. december. Du finder appen hvor du normalt henter apps, søg på "KemiTjek".

Ønsker du ikke at bruge appen, kan du også benytte middeldatabasen.dk til at kontrollere, om midlerne på dit kemilager er godkendte. Sørg for at jævnligt at gennemgå lageret, så der ikke er forbudte midler i tilfælde af en kontrol.

Send din sprøjtejournal

Af planterådgiver Susanne Frydendal Nielsen

Indsend gerne dine sprøjtejournal for 2022-2023 allerede nu. Det er særligt de håndskrevne, vi gerne vil have indsendt, men fører du sprøjtejournalen elektronisk i FarmTracking, vil vi også gerne have en klarmelding, når sprøjtejournalen er klar til indberetning.

Husk på at få den opdateret med glyphosat forbrug. Er du i tvivl om hvilken afgrøde glyphosat i stubben hører til, så husk på, at det er høsten, der skiller en afgrøde fra den næste. Dvs. nedvisning af korn eller ukrudt foretaget, mens der er f.eks. hvede i marken, hører til hvede-afgrøden. Nedvisning af f.eks. spildkorn i stubben skal noteres på den efterfølgende afgrøde.

Bruger du FarmTracking kan du først notere for dette år, når der er sat en afgrøde på marken. Det kan din planterådgiver gøre for dig.

Husk altid at notere hele navnet på kemien ned i sprøjtejournalen sammen med registreringsnummeret som f.eks. Roundup PowerMax, reg. nr. 48-47. Du skal altid sikre dig, at hele navnet med efternavn og reg. nr. passer sammen, så du undgår at notere et gammelt eller nyt middel i forhold til det anvendte i din sprøjtejournal.

Vækststadier bliver stadig mere vigtige at have styr på. Mange midler kræver, at der bliver opgivet et vækststadium for at pesticidkontrollen fungerer korrekt.

Husk også at dokumentere overholdelse af afstands- eller afdriftskrav. Dette gøres i FarmTracking ved at vinke en indlagt skabelon for sprøjteteknik af. Fører man journalen manuelt, kan det enten føres på selve journalen eller på miljøstyrelsens bilag 3 og 4:

Vælger man at dokumentere på Miljøstyrelsens bilag, kan man samle flere behandlinger i samme skema.

Får du lavet en sprøjteplan hos SAGRO, får du via den hjælp til at finde de rigtige vækststadier i forhold til sprøjtetidspunktet. Du kan se vækststadierne under fane 5 i din Markbog og et eksempel på hvordan sprøjtejournalen udfyldes.

Du kan indberette gødningsregnskab nu

Af planterådgiver Susanne Frydendal Nielsen

Indberetningssystemet er klart til indberetning af gødningsregnskaber. Du kan derfor allerede nu få lavet og indberettet dit gødningsregnskab. I år har Landbrugsstyrelsen lanceret et nyt system, hvor husdyrsgødningsoverdragelser skal laves og kvitteres digitalt med MitId i Landbrugsstyrelsens selvbetjeningsløsning. Det er vores opfordring, at modtageren ikke kvitterer uden først at have sikret sig, at det passer omtrent med det planlagte f.eks. ved at drøfte det med planterådgiveren eller kvittere i forbindelse med gødningsregnskabet laves. Din planterådgiver kan også underskrive med fuldmagten. Fristen for indberetning er 31. marts 2024

Det er klart en fordel at få lavet gødningsregnskabet på denne side af nytår, både hvis du modtager eller afsætter husdyrgødning, og skal have styr på kvitteringer fra en eller flere samarbejdspartnere. Men også hvis der er handelsgødning på lager fra 2023. Således kan der også opnås overensstemmelse med dit skatteregnskab (såfremt du laver regnskab ved årsskiftet), der er set gødningssager, hvor det er undersøgt om lageret i gødningsregnskabet

stemmer overens med skatteregnskabet.

ARRANGEMENTER OG KURSER

Spotsprøjtning i praksis

SAGRO afholder den 10/10 et gratis arrangement om spot sprøjtning, her får du muligheden for få svar på dine spørgsmål og se spot sprøjtning i praksis.

SAGRO stiller med faglige rådgivere, og har samlet nogle branchefolk, som kan svare på dine spørgsmål omkring de tekniske udfordringer. Der er en unik mulighed for at komme med egen sprøjte med GPS på dagen (husk rent vand i sprøjten), og få input til hvad den kan nu, måske input til en pris på ombygning, samt mulighed for at få en tildelingsfil i terminalen og evt. teste den i marken – Vi mener det er en enestående mulighed, der her stilles til rådighed.

Vi starter med kaffe, teori og muligheder og slutter af i marken med forskellige sprøjter.

Spotsprøjtning er ikke en ny mulighed, det nye er, at det fra 2024 skal anvendes, når vi nedviser før høst. Anvendt korrekt kan det give en økonomisk gevinst i marken ved andre behandlinger også. Mange sprøjter på markedet kan allerede spotsprøjte, og endnu flere kan ombygges så de kan.

Vel mødt.

Program for dagen

Formiddag:

- Velkommen og kaffe
- Hvorfor skal vi spotsprøjte? v/Jens Peder Pedersen, SAGRO
- Droneflyving og kortlægning v/Frederik Danielsen, SAGRO
- Fra dronekort til spotkort i Cultiwise v/Mikael Andersen, Brøns Group
- Indstilling af sprøjte efter gratis gps-signal v/Mikael Andersen, Brøns Group

Frokost og vand/øl

Eftermiddag:

- Demo i mark med spotsprøjtning
- Praktisk – mød op med din egen traktor m. GPS og sprøjte, få det tjekket af fagfolk og testet i marken
Kan det spotsprøjte? Hvad koster det før det kan?
- Erfaringsdeling og diskussion

Gratis deltagelse.

10-10-2023 kl. 9:45 -14:00

Tuesbøl Byvej 5, 6650 Brørup

Gratis deltagelse – se mere og tilmeld dig på sagro.dk